

MAATSCHAPPELIJKE STAGE

www.maatschappelijkstage.nl

MAATSCHAPPELIJKE STAGE

Informatie voor stagebieders

Vanaf 2011-2012
zoeken zo'n 195.000
leerlingen per jaar een
leuke, leerzame en
zinnvolle stageplaats

WAT IS DAT EIGENLIJK, DE MAATSCHAPPELIJKE STAGE?

“Wij voelen ons maatschappelijk verantwoordelijk en daarom werken we graag mee.”
(Directeur van een welzijnsinstelling)

“Laat ze maar met ons kennismaken, een unieke kans voor ons. De ervaring is al zeer positief.”
(Begeleider landelijke organisatie voor een goed doel)

“De ouderen vonden het heel leuk ons te vertellen over hun jeugdjaren. We hebben een leuk verslag voor hen gemaakt, eigenlijk meer hun eigen verhaal op papier gezet.”
(Leerling)

Waarschijnlijk kent u de term maatschappelijke stage al. Maar wat houdt het nu precies in? Wat levert het u op om plekken aan te bieden voor maatschappelijke stageleerlingen? In deze brochure vindt u antwoord op uw vragen.

Kennismaken met de samenleving en uw organisatie

Het doel van de maatschappelijke stage is dat alle jongeren tijdens hun middelbare schooltijd kennismaken met vrijwilligerswerk en een onbetaalde bijdrage leveren aan de samenleving. Door de stage leren ze een organisatie van binnenuit kennen, of dat nu een vrijwilligersorganisatie, non-profitorganisatie of een maatschappelijk project bij een bedrijf is. Hierdoor komen ze in aanraking met groepen uit de samenleving met wie ze normaal gesproken misschien weinig omgaan. Kortom: ze zetten zich vrijwillig in voor anderen, hun omgeving én uw organisatie.

Een investering waar u iets aan heeft

De maatschappelijke stage is nieuw voor alle betrokken, dus ook voor u. Het vraagt extra aandacht en inspanning om jongeren op een goede manier in te zetten en te begeleiden. Tegelijkertijd is de stage een verrijking voor uw organisatie. Jongeren brengen nieuwe kennis en energie mee, een frisse blik op uw organisatie en uw activiteiten. U kunt met de inzet van jongeren wellicht een nieuw aanbod opzetten of oud aanbod verbeteren. Soms blijven jongeren zich na hun stage vrijwillig voor u inzetten. Of ze maken hun ouders enthousiast voor uw organisatie.

De maatschappelijke stage in het kort

Vanaf het schooljaar 2011-2012 moeten alle leerlingen die instromen in het voortgezet onderwijs een maatschappelijke stage lopen. Hoe de stage ingericht wordt, is afhankelijk van de school, het schooltype en de stagebieder. In het vwo duurt de stage 72 uur, op de havo 60 uur en op het vmbo en in het praktijkonderwijs 48 uur. Ook kan de stage opgeknipt worden in een aantal kortere stages. De periode tot aan het schooljaar 2011-2012 wordt gebruikt om te experimenteren en te leren.

Maatschappelijke stage is geen beroepsstage

Soms roept de term 'stage' verwarring op. Wat is nu het verschil met de beroepsstage? Bij de beroepsstage is ervaring opdoen en vaardigheden ontwikkelen voor een later beroep het doel. Bij maatschappelijke stages gaat het juist om vrijwilligerswerk en een oriëntatie op de maatschappij. De stage moet leuk, leerzaam en zinvol zijn voor de leerling, de stagebieder, eventuele cliënten en de omgeving. De maatschappelijke stage is laagdrempeliger dan de beroepsstage. Bewaak dit onderscheid goed en geef ook duidelijk uitleg aan collega's.

VEELGEBRUIKTE STAGEVORMEN

Er zijn verschillende manieren om maatschappelijke stages in te richten, bijvoorbeeld als kortdurend project of voor langere tijd. Ook kunt u leerlingen elkaar laten inwerken of koppelen aan een vaste medewerker.

Actiedag

Stage van één dag, waarbij leerlingen (vaak in groepsverband) een afgebakende klus uitvoeren.

- De boswachter helpen met bomen kappen.

Blokstage/projectweek

Stage van meerdere, aaneengesloten dagen.

- Helpen bij de voorbereiding en uitvoering van een kindervakantie-week, een evenement voor mantelzorgers of een sponsoractie van een sportclub.

Lintstage

Stage van meerdere, niet aaneengesloten dagdelen binnen een afgebakende periode.

- Gedurende twee maanden elke vrijdagmiddag helpen bij de zwemles voor jongeren met een beperking of bij het trainen van jonge hockeyers.

Estafettestage

Stage waarbij een leerling een periode actief is als vrijwilliger en daarna het stokje overdraagt aan een volgende leerling. Zo is de continuïteit voor de stagebieder gewaarborgd.

- Gedurende een jaar zaterdagmiddagactiviteiten bedenken en uitvoeren voor asielzoekerkinderen. Na een aantal weken draagt een groep leerlingen het stokje over aan een andere groep.

Carrouselstage

Stage waarbij een groep leerlingen een activiteit uitvoert voor verschillende stagebieders.

- Activiteiten bedenken en uitvoeren voor buurthuizen. Eén groep leerlingen geeft in een aantal buurt-

huizen een dansworkshop voor kinderen, een andere groep een workshop 'mobiele telefoon' voor ouderen.

Vrije vorm

Stage waarbij leerlingen de opdracht krijgen binnen een afgebakende periode (vaak een schooljaar) een bepaald aantal uur vrijwilligerswerk te doen. Leerlingen zoeken zelf één grote klus of meerdere kleine klussen om aan hun stage-uren te komen.

DE STAGEMAKELAAR

Stagemakelaars zijn een spin in het web als het gaat om maatschappelijke stages. Ze kunnen u als stagebieder veel werk uit handen nemen.

Waarom een stagemakelaar?

Gemeenten krijgen van de ministeries van VWS en OCW geld om een makelaarsfunctie voor de maatschappelijke stage in te richten. Deze makelaar bemiddelt onder meer in stageplaatsen. In de praktijk werkt de makelaar vaak bij een steunpunt vrijwilligerswerk of vrijwilligerscentrale, maar niet altijd.

Wat kan een makelaar voor u als (aanstaande) stagebieder betekenen?

De stagemakelaar kan:

- informeren over wat de maatschappelijke stage precies inhoudt en over welke afspraken er al zijn in de lokale of regionale situatie
- u adviseren over passende stageopdrachten
- met scholen afspraken maken over de invulling en randvoorwaarden van de stage bij stagebieders
- training geven over begeleiding van jonge vrijwilligers
- leerlingen voorbereiden op de stage, bijvoorbeeld via een gastles over vrijwilligerswerk
- bemiddelen in stageplaatsen
- stagebieders coachen bij de uitvoering van de stage
- inspringen bij problemen of vraagstukken van stagebieders
- evalueren met de samenwerkingspartners en nieuwe afspraken maken

Sommige taken kunt of wilt u misschien zelf uitvoeren. Maar de makelaar kan uw organisatie veel werk uit handen nemen. Op veel plekken kan de makelaar dit (gedeeltelijk) kosteloos doen door subsidie vanuit de gemeente.

LEERLINGEN BEGELEIDEN

De begeleiding van de maatschappelijke stageleerlingen is belangrijk. Maar wie doet dat? En hoe doe je dat eigenlijk op een goede manier?

Verschillende soorten begeleiding

Een geschikte begeleider kan zich inleven in de belevingswereld van jongeren en vindt het leuk om met hen om te gaan. Het is daarnaast praktisch om iemand te vragen die de organisatie goed kent. Dit kan een vaste medewerker zijn, maar bijvoorbeeld ook een vrijwilliger. Of een hbo-student die voor zijn eigen stage jongeren begeleidt. Ook worden in sommige gevallen medewerkers ingezet in het kader van werknemersvrijwilligerswerk. Komt er een groep maatschappelijke stageleerlingen? Dan kan er ook een docent als (tweede) begeleider aanwezig zijn.

Tips voor begeleiders

- Zoek voor uzelf goed uit wat de maatschappelijke stage inhoudt en welke activiteiten de leerlingen gaan doen. Zorg dat u vooraf weet wie u ontvangt en wat zij van uw organisatie weten en verwachten.
- Geef de leerlingen bij binnenkomst altijd een kleine introductie over uw organisatie.
- Wees duidelijk in wat u van de maatschappelijke stageleerlingen verwacht tijdens hun stage. Wat gaan ze doen? Bij wie kunnen ze terecht bij vragen of problemen? En waarom is de stage belangrijk? Wat verwacht je van hun houding, kleding en taalgebruik? En welke afspraken maakt u over een eventuele ziektemelding bijvoorbeeld?
- De docent van de school is ervaringsdeskundige als het om jongeren gaat. Vraag hem of haar om begeleidingstips.
- Vraag de leerlingen wat ze van hun stage vinden, zowel achteraf als tijdens de stage. Wat kan er beter of leuker? Vraag ze om ideeën voor stageopdrachten bij uw organisatie.

AAN DE SLAG MET

MAATSCHAPPELIJKE STAGE

U wilt graag aan de slag met de maatschappelijke stage, maar weet niet goed waar u moet beginnen en wat erbij komt kijken. Het tienstappenplan helpt u verder.

- Oriënteren op maatschappelijke stage: bedenk wat deze stage voor uw organisatie kan betekenen.
- Visie vormen en een globaal plan maken: formuleer waarom u aan de slag wilt met de maatschappelijke stage en welke activiteiten u te bieden heeft.
- Contact leggen met andere stagebieders: wat zijn hun ervaringen en tips?
- Afspraken maken met de stagemakelaar en met scholen: zorg voor een goede taakverdeling en invulling van de stage. Maak plannen voor de voorbereiding en begeleiding van leerlingen, bedenk wat ze willen en te bieden hebben. Ga ook na wat de school verwacht.
- Intern draagvlak verbreden: informeer en betrek uw collega's. Hebben ze ideeën voor stageopdrachten? Waarbij kunnen zij hulp van jongeren gebruiken?
- Concrete stageactiviteiten formuleren: formuleer zo precies mogelijk stageactiviteiten. Hoe en wanneer vinden ze plaats? Wat is daarvoor nodig?
- Stages promoten: maak uw aanbod bekend onder jongeren en stagemakelaars.
- Stages voorbereiden: stel een stagebegeleider aan en zorg dat afspraken bij begeleiders en leerlingenduidelijk zijn.
- Leerlingen begeleiden: na een korte kennismaking gaat de leerling aan de slag samen met, of onder begeleiding van, een medewerker.
- Evalueren: doe dat met jongeren, maar zeker ook met betrokken collega's en samenwerkingspartners.

Een uitgebreid stappenplan vindt u op www.maatschappelijkstage.nl

KWALITEIT VAN DE STAGE(ACTIVITEITEN)

Bedenk en formuleer leuke stageactiviteiten en u haalt ongetwijfeld leerlingen binnen. Maar wat is nu een goede stage?

Leuk, leerzaam, zinvol

Let erop dat stageopdrachten leuk en nuttig zijn voor de leerlingen zelf, maar ook voor anderen of de samenleving. Dat laatste betekent meestal ook dat de activiteiten leuk en nuttig zijn voor uw organisatie. De stage levert u tenslotte ook iets op. Bijvoorbeeld promotie, nieuwe vrijwilligers of nieuwe activiteiten. Geschikte stages voldoen aan het principe 'leuk, leerzaam en zinvol'.

Stem uw activiteiten af op uw doelgroep

Geef leerlingen een afgebakende taak met duidelijk resultaat. Zodat ze enigszins zelfstandig aan de slag kunnen, zelf iets leren en zien wat hun inzet hen en anderen oplevert. Bedenk dat jongeren snel zijn, veel kennis van internet, computers en mobieltjes hebben, energiek en enthousiast zijn en vaak houden van sporten en actief bezig zijn. Jongeren doen graag nieuwe dingen en willen hun grenzen verleggen. Ook zijn ze vaak creatief. Van deze eigenschappen kunt u volop gebruikmaken.

Inspiratie opdoen?

Vindt u het nog lastig te bedenken wat leerlingen nu bij en voor u kunnen doen? Betrek dan een aantal (creatieve) collega's, informeer eens bij vergelijkbare organisaties of laat jongeren zelf meedenken over wat ze zouden willen doen voor uw organisatie.

Voorbeeldstages

Leerlingen ruimen een zandplaat in de Noordzee op en tonen de van rommel gemaakte kunstwerken tijdens een tentoonstelling. Ze doen dit onder leiding van kunstenaars en medewerkers van een natuurorganisatie of vrijwilligerscentrale.

Vijf leerlingen zetten een boodschappendienst op voor de bewoners in de wijk waarin de school staat. Een volwassen vrijwilliger rijdt samen met de leerlingen langs bewoners.

Leerlingen helpen mee met het verzorgen van dieren op een kinderboerderij of dierenasiel.

Leerlingen helpen met de organisatie en uitvoering van een festival omdat de stad een paar honderd jaar bestaat.

Een groep leerlingen organiseert samen met een buurtwerkorganisatie en basisscholen een straatspeeldag in de wijk waar ze zelf wonen.

10 TIPS VOOR SUCCESVOLLE MAATSCHAPPELIJKE STAGES

- Houd bij het bedenken van stages rekening met het tijdstip van uitvoering.
- Denk goed na over de voorbereiding en begeleiding van leerlingen en maak hierover afspraken met de school en de leerlingen.
- Laat jongeren meedenken over de invulling van de stageopdracht en sta open voor nieuwe ideeën.
- Informeer bij gelijksoortige organisaties naar het type stages dat zij aanbieden en het tijdstip waarop zij deze uitvoeren.
- Vraag hulp van de stagemakelaar bij het bedenken en formuleren van stages.
(Op www.maatschappelijkstage.nl vindt u een overzicht van makelaars per regio).
- Denk tijdig na over de introductie die u de jongere(n) geeft bij binnenkomst in de organisatie. Wordt dit een klein praatje, een filmpje of een rondleiding?
- Zorg dat u promotiemateriaal voorhanden heeft.
- Maak een aantal vaste medewerkers - die goed met jongeren om kunnen gaan - verantwoordelijk voor de maatschappelijke stage binnen uw organisatie.
- Betrek ook andere collega's. Persoonlijk contact maakt de stage leuk voor jongeren en creëert draagvlak bij collega's.
- Evalueer de stages met alle betrokken partijen.
- Maak goede afspraken met de school.

Meer informatie en advies?

Kijk op www.maatschappelijkstage.nl/stagebieders
of bel de MaS Tiplijn: 079-323 2444.

COLOFON

Januari 2010, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Maatschappelijke stage - Informatie voor stagebieders is een uitgave van de directie Voortgezet Onderwijs van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Concept: Movisie en CPS

Redactie en realisatie: Sabel Communicatie, Den Haag

Vormgeving: Axis Media-ontwerpers, Enschede

Druk: Koninklijke De Swart, Den Haag

Maatschappelijke stage is een project van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en wordt mede mogelijk gemaakt door Movisie, CPS, NJR en Ouders & Cop.